

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/44/44/97

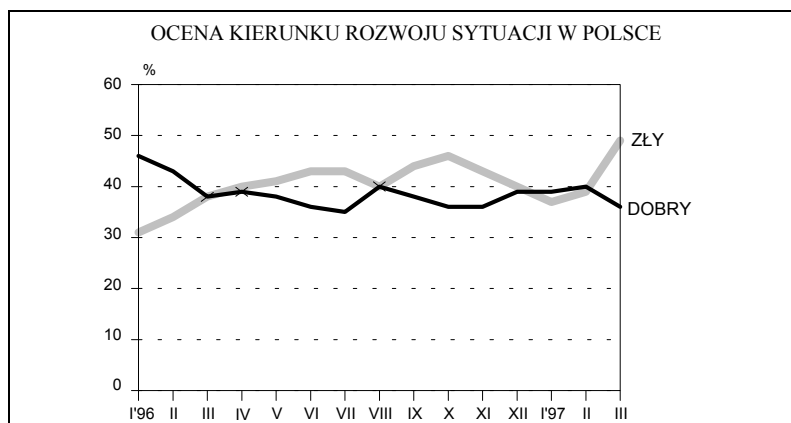
NASTROJE SPOŁECZNE W MARCU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MARZEC '97

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- ◆ W marcu odnotowaliśmy pogorszenie nastrojów społecznych. O 10 punktów (do 49%) wzrósł odsetek badanych negatywnie oceniających rozwój sytuacji w naszym kraju. Jest to najwyższy odnotowany wskaźnik pesymizmu w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

- ◆ W porównaniu z poprzednim miesiącem pogorszyły się opinie o sytuacji politycznej i gospodarczej w Polsce. Zarejestrowaliśmy 4-punktowy wzrost odsetka ocen negatywnych w odniesieniu do polityki i 7-punktowy - w stosunku do sytuacji gospodarczej.
- ◆ Gorsze niż miesiąc temu są oceny sytuacji w zakładach pracy: 6-punktowy spadek liczby ocen pozytywnych i 4-punktowy wzrost negatywnych sprawiły, że odsetki osób zadowolonych (37%) i niezadowolonych (33%) z kondycji swojego zakładu pracy stały się porównywalne.
- ◆ Od lutowego sondażu zmniejszył się optymizm w prognozowaniu ogólnej sytuacji w kraju. Obecnie 19% badanych (spadek o 5 punktów) jest zdania, że w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce się poprawi, a 21% (wzrost o 4 punkty) przewiduje jej pogorszenie. Nieco gorsze niż miesiąc temu są także prognozy dotyczące sytuacji w zakładach pracy.

Tygodnie poprzedzające marcowy sondaż¹ obfitowały w pełne napięcia wydarzenia społeczne. Po decyzji Banku PKO o odmowie kredytu dla Stoczni Gdańskiej rozpoczęto masowe zwalnianie stoczniowców. W tym samym czasie w Katowicach strajkowali pracownicy komunikacji autobusowej, a kilka dni później w Warszawie podczas demonstracji pracowników przemysłu obronnego nastąpiło starcie z policją.

Marcowy sondaż został przeprowadzony w tygodniu poprzedzającym najbardziej dramatyczne wydarzenia związane z ogólnopolską akcją protestacyjną w obronie stoczni, ale - jak się wydaje - atmosfera zapowiadająca te wydarzenia znalazła swój wyraz w rejestrowanych przez CBOS nastrojach społecznych.

OCENY

Marzec przyniósł wyraźne pogorszenie nastrojów społecznych. Nastąpił 10-punktowy przyrost odsetka ankietowanych oceniających, że sytuacja w naszym kraju zmierza w złym kierunku. Obecnie blisko połowa respondentów (49%) wyraża niezadowolenie z rozwoju sytuacji w Polsce. Jest to najwyższy odnotowany w ciągu ostatnich 12 miesięcy wskaźnik pesymizmu i największy zaobserwowany w tym czasie jego wzrost w ciągu jednego miesiąca.

Tabela 1

w procentach

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju idzie w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	'96										'97		
W dobrym	38	39	38	36	35	40	38	36	36	39	39	40	36
W złym	38	40	41	43	43	40	44	46	43	40	37	39	49
Trudno powiedzieć	24	21	21	21	22	19	18	18	21	21	24	21	15

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (82) zrealizowano w dniach 13-18 marca '97 na 1185-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Najwięcej osób zadowolonych jest wśród najmłodszych ankietowanych, do 24 roku życia (46%), zwłaszcza zaś wśród uczniów i studentów (57%). W pozostałych kategoriach wieku pesymiści przeważają nad optymistami².

Ocena sytuacji w kraju wykazuje związek z cechami położenia społecznego badanych: im wyższe wykształcenie, lepsze warunki materialne i wyższe dochody, tym częstsze pozytywne opinie w tym względzie. Optymistami częściej niż inni są też przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (47%) oraz prywatni przedsiębiorcy (48%). Można więc powiedzieć, że sytuację w kraju ocenia się z własnej perspektywy ekonomicznej i społecznej.

Im niższe wykształcenie, dochody i gorsze warunki materialne - tym większy odsetek respondentów niezadowolonych z kierunku rozwoju sytuacji w kraju. Negatywne oceny stosunkowo najczęstsze są wśród bezrobotnych (61%), rencistów (57%), osób osiągających najniższe dochody (60%) i znajdujących się w złych warunkach materialnych (66%).

Oceny sytuacji w kraju wiążą się z deklarowaną orientacją polityczną ankietowanych, stosunkiem do rządu i sympatiami partyjnymi. Połowa (50%) badanych o poglądach lewicowych i zbliżony odsetek zwolenników obecnego gabinetu rządowego (53%) pozytywnie oceniają obecną sytuację. Największymi optymistami w ocenie kierunku rozwoju sytuacji w Polsce są potencjalni wyborcy SLD (64%). Natomiast większość przeciwników rządu (69%) oraz osób o poglądach prawicowych (58%) negatywnie ocenia rozwój wypadków w Polsce. Pesymizm wykazuje też ponad połowa przyszłych wyborców AWS (56%) i ROP (54%). W potencjalnych elektoratach PSL i Unii Wolności opinie krytyczne (odpowiednio 49% i 47%) również przeważają nad pozytywnymi (odpowiednio 36% i 41%).

Od lutego nieco pogorszyły się też oceny sytuacji politycznej w Polsce (wzrost odsetka notowań negatywnych o 4 punkty). Podobnie jak miesiąc temu opinie krytyczne (35%) znacznie przeważają nad pozytywnymi (11%). Dwie piąte badanych powstrzymuje się od jednoznacznej oceny sytuacji politycznej w kraju, stwierdzając, że jest ona „ani dobra, ani zła”.

---

² Zob. tabele aneksowe.

Tabela 2

w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	'96						'97						
Dobra	14	18	15	11	15	15	13	12	12	13	15	12	11
Ani dobra, ani zła	43	41	41	43	42	45	41	46	41	43	40	44	41
Zła	28	28	28	33	31	26	34	30	31	33	32	31	35
Trudno powiedzieć	15	13	15	13	12	13	12	12	15	11	13	13	13

We wszystkich kategoriach demograficznych i społecznych negatywne oceny życia politycznego w Polsce przeważają nad pozytywnymi. Najkrytyczniejszy stosunek deklarują jednak prywatni przedsiębiorcy (60%) oraz osoby z wyższym wykształceniem (50%). Akceptacją obecnej sytuacji politycznej wyróżniają się badani osiągający wysokie dochody (20%) oraz zadowoleni z warunków materialnych swoich rodzin (19%).

Ocena sytuacji politycznej współwystępuje z deklarowanymi poglądami politycznymi ankietowanych. Połowa badanych o poglądach prawicowych (50%) wyraża dezaprobatę obecnej sytuacji politycznej, a tylko nieliczni (7%) identyfikujący się z tą orientacją polityczną mają odmienne zdanie. Wśród osób deklarujących poglądy lewicowe opinie są podzielone: 27% z nich postrzega sytuację polityczną jako dobrą i niemal tyle samo (29%) ocenia ją negatywnie.

Od ostatniego sondażu pogorszyły się także opinie o sytuacji gospodarczej w kraju. Obecnie blisko dwie piąte ankietowanych (39%) krytycznie ocenia stan gospodarki (wzrost o 7 punktów), a tylko co szósty (17%) jest odmiennego zdania.

Tabela 3

w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	'96						'97						
Dobra	18	16	16	13	16	19	17	16	17	20	18	19	17
Ani dobra, ani zła	42	38	40	40	41	41	39	38	41	42	39	42	38
Zła	32	37	36	40	36	33	39	40	32	31	35	32	39
Trudno powiedzieć	8	9	8	7	7	7	6	6	10	7	9	7	6

Opinie o gospodarce w największym stopniu różnicuje kondycja materialna badanych: im lepsze mają warunki materialne, tym większy wśród nich odsetek notowań pozytywnych i tym mniejszy odsetek ocen krytycznych. Spośród wszystkich wyróżnionych grup społecznych najbardziej niezadowoleni z sytuacji gospodarczej są rolnicy: trzy piąte z nich (60%) wystawia gospodarce oceny negatywne.

W porównaniu z poprzednim pomiarem zmieniło się również postrzeganie kondycji zakładów pracy. Odnotowaliśmy 6-punktowy spadek liczby ocen pozytywnych i 4-punktowy wzrost ocen negatywnych. Tym samym porównywalne stały się odsetki osób zadowolonych (37%) i niezadowolonych (33%) z sytuacji w swoich zakładach pracy.

Tabela 4 w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	
	'96						'97							
Czy jest ona:	N=	579	566	599	572	543	545	577	613	577	585	551	580	613
- dobra		35	39	38	38	37	36	35	36	35	38	37	43	37
- ani dobra, ani zła		31	32	30	27	32	26	32	28	23	30	31	27	28
- zła		30	27	30	32	27	36	30	34	39	30	29	29	33
Trudno powiedzieć		3	2	2	3	4	2	3	2	3	2	3	1	2

Oceny sytuacji w zakładach pracy wyraźnie związane są z wykształceniem, dochodami i położeniem materialnym badanych. Oznacza to, że kondycja zakładu jest postrzegana głównie z perspektywy własnej pozycji zawodowej i wysokości uzyskiwanych dochodów.

Stabilne natomiast okazały się oceny dotyczące warunków życia rodzin. Utrzymała się - odnotowana miesiąc temu - poprawa samopoczucia w tej dziedzinie i podobnie jak w lutym noty pozytywne (26%) przeważają nad negatywnymi (20%).

Tabela 5 w procentach

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinnie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	
	'96						'97							
- dobrze		24	22	25	24	22	24	22	22	22	23	23	26	26
- ani dobrze, ani źle		53	55	52	53	55	54	57	57	56	56	52	53	53
- źle		23	23	23	23	22	21	21	21	22	20	24	21	20
Trudno powiedzieć		0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1

Zrozumiałe, że ocena warunków życia wykazuje związek z kondycją ekonomiczną respondentów i ich pozycją społeczną. Im wyższe wykształcenie, dochody oraz lepsza samoocena finansowa, tym większy odsetek badanych zadowolonych z warunków życia swoich rodzin.

W ocenie sytuacji materialnej gospodarstw domowych również nie odnotowaliśmy zmian: tak jak miesiąc temu notowania negatywne (27%) nieco przeważają nad pozytywnymi (24%).

Tabela 6

w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	'96										'97		
- dobre	21	16	23	20	18	20	21	19	20	28	23	24	24
- ani dobre, ani złe	42	47	44	45	45	48	45	47	47	47	47	50	49
- złe	37	37	33	35	37	32	34	34	33	25	30	27	27

Opinie o sytuacji materialnej gospodarstw domowych kształtowane są przez te same czynniki, które wykazują związek z oceną warunków życia, tj. pozycję społeczną i ekonomiczną. Złe warunki materialne deklaruje około jednej trzeciej badanych z wykształceniem podstawowym (35%), rolników (33%) oraz robotników niewykwalifikowanych (31%) i wykwalifikowanych (30%). Niedostatek materialny odczuwa też blisko połowa bezrobotnych (48%) oraz tych, którzy osiągają dolny próg dochodów na osobę w rodzinie (46%).

W dobrej kondycji materialnej znajduje się 66% prywatnych przedsiębiorców, dwie piąte (60%) osiągających najwyższe dochody (powyżej 599 zł), blisko połowa badanych z wyższym wykształceniem (48%) oraz przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (47%).

PROGNOZY

Pogorszeniu ocen ogólnej sytuacji w kraju towarzyszy mniejszy niż w lutym optymizm w prognozowaniu najbliższej przyszłości. W ciągu miesiąca w przewidywaniu rozwoju ogólnej sytuacji w Polsce odnotowaliśmy 5-punktowy spadek liczby optymistów przy jednoczesnym 4-punktowym wzroście liczby pesymistów i stabilnym odsetku ankietowanych nie oczekujących żadnych zmian. Obecnie niespełna jedna piąta respondentów jest zdania, że w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce się poprawi.

Tabela 7

w procentach

Czy spodziewa się Pan(i), że sytuacja w Polsce w ciągu najbliższego roku poprawi się, pogorszy się czy też nie zmieni się?	Wskazania respondentów według terminów badań											
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	'96									'97		
Poprawi się	20	23	18	17	20	20	20	19	20	24	24	19
Nie zmieni się	51	50	51	55	50	49	49	53	48	45	48	50
Pogorszy się	20	18	20	18	19	22	22	18	20	20	17	21
Trudno powiedzieć	9	9	11	10	11	9	9	10	12	11	11	10

Największymi optymistami w przewidywaniu najbliższej przyszłości są badani znajdujący się w dobrej kondycji materialnej: osiągający najwyższe dochody na osobę w rodzinie (33%) i zadowoleni z sytuacji materialnej swoich gospodarstw domowych (28%). Spośród wszystkich grup zawodowych największy optymizm (27%) w tym względzie wykazują robotnicy niewykwalifikowani. Jest to dość zaskakujące, ponieważ na ogół ich kondycja ekonomiczna jest odmienna od grup, których optymistyczne przewidywania oparte są na własnym poczuciu bezpieczeństwa materialnego i społecznego.

Z obawą oczekuje przyszłego rozwoju wydarzeń 30% badanych niezadowolonych z własnej sytuacji materialnej i 29% rencistów. Potwierdza to przypuszczenie, że grupy najsłabsze ekonomicznie wykazują większy niż inni pesymizm w prognozowaniu przyszłości.

W porównaniu z sondażem lutowym pogorszyły się również przewidywania dotyczące sytuacji w zakładach pracy. O 6 punktów zmalał odsetek respondentów oczekujących poprawy obecnego stanu rzeczy (do 24%), przy nie zmienionym odsetku badanych (17%) przewidujących pogorszenie.

Tabela 8

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	'96						'97						
N=	584	567	597	573	546	542	579	616	575	585	557	579	615
– poprawi się	26	21	23	25	24	22	24	22	24	22	28	30	24
– nie zmieni się	48	49	47	50	49	49	49	52	44	51	44	43	49
– pogorszy się	13	16	17	15	18	19	16	17	19	15	12	17	17
Trudno powiedzieć	13	13	13	10	9	10	11	9	13	11	16	11	10

Stabilne okazały się prognozy dotyczące sytuacji politycznej i gospodarczej. Przewidywania poprawy sytuacji politycznej (20%) w dalszym ciągu przeważają nad obawami o jej pogorszenie (13%). Jednak największa część badanych nie spodziewa się zmian (48%).

Tabela 9

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	'96						'97						
– poprawi się	26	21	22	16	17	18	18	16	19	18	21	20	20
– nie zmieni się	47	52	49	54	55	52	53	52	48	49	45	48	48
– pogorszy się	10	11	13	13	12	12	12	16	13	16	13	14	13
Trudno powiedzieć	17	15	16	17	16	17	16	16	20	16	21	18	19

W przewidywaniach dotyczących gospodarki kraju również dominuje poczucie, że w ciągu najbliższego roku nic się nie zmieni. Podobnie jak w prognozowaniu przyszłości politycznej, nadzieje na poprawę sytuacji gospodarczej (24%) przeważają nad obawami o jej pogorszenie (14%).

Tabela 10

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	'96						'97						
– poprawi się	32	25	25	22	24	24	25	24	26	25	27	27	24
– nie zmieni się	44	46	47	50	51	50	47	48	46	49	43	47	48
– pogorszy się	10	14	14	16	14	14	16	16	12	13	13	13	14
Trudno powiedzieć	14	14	14	12	12	12	13	12	15	13	17	13	14

Stabilnym opiniom o warunkach życia rodzin towarzyszą zasadniczo stałe prognozy w tej dziedzinie. Podobnie jak miesiąc temu, najwięcej ankietowanych nie przewiduje żadnych zmian w sytuacji swojej rodziny.

Tabela 11 w procentach

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	'96										'97		
– lepiej	24	20	20	18	17	20	18	18	19	20	26	23	21
– tak samo	49	47	46	49	51	48	50	49	51	52	40	48	50
– gorzej	15	18	18	18	17	18	20	18	17	17	15	16	16
Trudno powiedzieć	12	14	16	15	15	14	13	15	13	11	19	13	13

Im wyższa pozycja społeczna i ekonomiczna ankietowanych, tym częściej deklarują oni poczucie bezpieczeństwa i pewność poprawy ich warunków życia. Z największą obawą oczekują przyszłości osoby znajdujące się już obecnie w złej kondycji materialnej: niemal co trzeci z nich przewiduje dalsze pogorszenie warunków życia.

★

★

★

Porównując dane CBOS dotyczące nastrojów społecznych, uzyskane w ciągu ostatnich kilku lat, można zauważyć, że na wiosnę wzrasta krytycyzm Polaków w postrzeganiu ogólnej sytuacji w kraju. W tym roku w marcu również odnotowaliśmy pogorszenie nastrojów społecznych. Na uwagę zasługuje jednak fakt, że jest to największy od dłuższego czasu wzrost pesymizmu społecznego w ciągu jednego miesiąca. Ma to zapewne związek z wydarzeniami poprzedzającymi badanie. Przypomnijmy, że marcowy sondaż był realizowany w czasie trwania kilku akcji strajkowych i niemal w przeddzień kulminacji protestów w obronie Stoczni Gdańskiej.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. piłskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju idzie w dobrym czy też w złym kierunku?

	(%)			
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	36	49	15	1185
Płeć				
Mężczyźni	39	48	13	561
Kobiety	33	50	17	624
Wiek				
do 24 lat	46	42	12	164
25-34	40	46	14	209
35-44	30	54	16	253
45-54	36	49	15	223
55-64	32	48	20	142
65 lat i więcej	31	52	17	194
Miejsce zamieszkania				
Wieś	32	52	16	442
Miasto do 20 tys.	39	49	11	143
od 21 do 100 tys.	39	47	14	230
101-500 tys.	37	46	17	239
501 tys.i więcej mieszk.	35	47	18	131
Region				
Północny	43	49	8	119
Zachodni	32	50	18	150
Środkowo-zachodni	36	49	15	179
Środkowy	35	49	16	210
Wschodni	34	50	16	147
Południowo-wschodni	31	52	17	185
Południowo-zachodni	40	45	16	196
Wykształcenie				
Podstawowe	27	54	19	366
Zasadnicze zawodowe	37	52	11	359
Średnie	40	44	16	367
Wyższe	46	37	17	92
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	47	28	25	77
Prac.umysł.niż.szczębla	38	47	15	131
Pracownicy fiz.- umysł.	43	45	12	78
Robotnicy wykwalifikowani	38	48	14	116
Robotnicy niewykwalifik.	41	49	11	56
Rolnicy	27	49	24	72
Prywatni przedsiębiorcy	48	42	10	50
Bierni zawodowo				
Renciści	27	57	16	146
Emeryci	30	53	17	207
Uczniowie i studenci	57	34	9	71
Bezrobotni	28	61	11	109
Gospodynie domowe i inni	28	54	17	72
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	45	43	12	124
Sektor państwowy	40	46	14	151
Sektor prywatny	39	45	16	253
Spółdzielczość	37	52	12	23
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	26	60	14	283
201 - 325	36	49	15	240
326 - 449	41	46	12	195
450 - 599	41	45	14	158
Powyżej 599 zł	49	37	14	150
Ocena własnych war. mater.				
Złe	23	66	11	319
Średnie	34	47	18	581
Dobre	52	33	14	283
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	19	67	14	83
Raz w tygodniu	34	52	14	600
Kilka razy w miesiącu	41	43	16	149
Kilka razy w roku	40	43	17	267
W ogóle nie uczestniczy	40	42	19	83
Poglądy polityczne				
Lewica	50	34	16	231
Centrum	39	46	16	341
Prawica	32	58	10	359
Trudno powiedzieć	23	55	23	253

Tabela 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia sytuację polityczną w Polsce?

(%)

	Dobra	Ani dobra, ani zła	Zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	11	41	35	12	1185
Płeć					
Mężczyźni	14	38	40	7	561
Kobiety	9	43	31	17	624
Wiek					
do 24 lat	8	60	21	12	164
25-34	14	44	32	10	209
35-44	7	43	42	8	253
45-54	11	35	38	16	223
55-64	17	29	42	12	142
65 lat i więcej	12	34	36	18	194
Miejsce zamieszkania					
Wieś	11	38	36	15	442
Miasto do 20 tys.	8	40	42	10	143
od 21 do 100 tys.	13	36	39	11	230
101-500 tys.	12	49	26	12	238
501 tys.i więcej mieszk.	10	46	36	8	131
Region					
Północny	10	46	36	8	119
Zachodni	12	42	30	15	150
Środkowozachodni	13	42	33	12	179
Środkowy	8	42	40	10	210
Wschodni	10	37	41	12	147
Południowo-wschodni	12	38	37	13	185
Południowo-zachodni	14	40	31	15	196
Wykształcenie					
Podstawowe	11	33	33	23	366
Zasadnicze zawodowe	9	47	35	9	359
Średnie	13	45	35	7	367
Wyższe	16	30	50	4	92
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	13	33	45	9	77
Prac. umysł. niż. szczebla	12	39	38	11	131
Pracownicy fiz.- umysł.	17	38	37	8	78
Robotnicy wykwalifikowani	11	46	34	9	116
Robotnicy niewykwalifik.	13	38	30	19	56
Rolnicy	11	46	30	13	72
Prywatni przedsiębiorcy	8	32	60	0	50
Bierni zawodowo					
Renciści	9	38	39	14	146
Emeryci	14	31	37	18	207
Uczniowie i studenci	11	66	19	4	71
Bezrobotni	8	47	29	17	109
Gospodynie domowe i inni	7	54	29	10	72
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	14	35	45	6	124
Sektor państwowy	18	33	37	12	151
Sektor prywatny	8	42	41	9	253
Spółdzielczość	9	49	29	13	23
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	10	46	33	11	283
201 - 325	10	37	37	16	240
326 - 449	15	40	35	10	195
450 - 599	12	44	36	8	158
Powyżej 599 zł	20	36	35	9	150
Ocena własnych war. mater.					
Złe	8	33	45	15	318
Średnie	9	45	31	15	581
Dobre	19	42	34	5	283
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	7	35	42	16	83
Raz w tygodniu	10	39	37	14	600
Kilka razy w miesiącu	17	39	34	10	149
Kilka razy w roku	11	49	32	9	267
W ogóle nie uczestniczy	18	40	32	11	83
Poglądy polityczne					
Lewica	27	36	29	8	231
Centrum	10	49	32	9	341
Prawica	7	38	50	5	359
Trudno powiedzieć	4	40	26	30	252

Tabela 3. Jak Pan(i) ogólnie ocenia sytuację gospodarczą w Polsce?

(%)

	Dobra	Ani dobra, ani zła	Zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	17	38	39	6	1185
Płeć					
Mężczyźni	20	38	38	4	561
Kobiety	13	39	40	8	624
Wiek					
do 24 lat	18	40	32	9	164
25-34	16	40	41	4	209
35-44	15	43	39	3	253
45-54	20	40	35	4	223
55-64	16	34	45	5	142
65 lat i więcej	15	31	44	11	194
Miejsce zamieszkania					
Wieś	13	35	47	5	442
Miasto do 20 tys.	21	38	36	5	143
od 21 do 100 tys.	18	42	35	5	230
101-500 tys.	17	43	29	10	239
501 tys.i więcej mieszk.	19	38	41	2	131
Region					
Północny	15	41	39	5	119
Zachodni	25	36	32	7	150
Środkowozachodni	15	47	33	6	179
Środkowy	15	39	43	4	210
Wschodni	14	33	47	7	147
Południowo-wschodni	15	33	46	6	185
Południowo-zachodni	19	40	36	6	196
Wykształcenie					
Podstawowe	14	32	42	12	366
Zasadnicze zawodowe	15	41	41	3	359
Średnie	19	41	37	3	367
Wyższe	28	46	24	2	92
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	24	45	30	1	77
Prac.umysł.niż.szczebła	21	42	30	7	131
Pracownicy fiz.- umysł.	17	46	34	3	78
Robotnicy wykwalifikowani	17	48	33	2	116
Robotnicy niewykwalifik.	23	36	36	5	56
Rolnicy	5	30	60	6	72
Prywatni przedsiębiorcy	20	35	41	3	50
Bierni zawodowo					
Renciści	12	33	49	6	146
Emeryci	15	32	44	9	207
Uczniowie i studenci	21	49	23	7	71
Bezrobotni	15	28	49	9	109
Gospodynie domowe i inni	18	50	29	3	72
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	21	41	34	4	124
Sektor państwowy	22	41	33	3	151
Sektor prywatny	19	44	35	3	253
Spółdzielczość	4	44	42	10	23
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	14	36	43	7	283
201 - 325	12	34	48	6	240
326 - 449	19	39	38	4	195
450 - 599	20	48	29	3	158
Powyżej 599 zł	26	44	27	2	150
Ocena własnych war. mater.					
Złe	10	27	53	10	319
Średnie	17	42	37	5	581
Dobre	25	45	27	3	283
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	8	37	48	7	83
Raz w tygodniu	14	34	45	6	600
Kilka razy w miesiącu	18	44	33	6	149
Kilka razy w roku	19	47	30	4	267
W ogóle nie uczestniczy	34	35	25	6	83
Poglądy polityczne					
Lewica	32	32	33	3	231
Centrum	14	42	40	4	341
Prawica	16	39	42	3	359
Trudno powiedzieć	8	39	39	14	253

Tabela 4. Jak Pan(i) ogólnie ocenia sytuację w Pana(i) zakładzie pracy?

(%)

	Dobra	Ani dobra, ani zła	Zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	37	28	33	2	613
Płeć					
Mężczyźni	37	30	32	1	339
Kobiety	37	27	33	3	274
Wiek					
do 24 lat	45	25	26	4	63
25-34	38	31	29	2	162
35-44	33	29	38	0	189
45-54	35	26	37	1	147
55-64	48	29	23	0	42
65 lat i więcej	49	20	7	24	10
Miejsce zamieszkania					
Wieś	29	27	42	2	218
Miasto do 20 tys.	42	29	26	3	82
od 21 do 100 tys.	43	26	28	3	114
101-500 tys.	43	33	23	1	127
501 tys. i więcej mieszk.	37	29	34	0	72
Region					
Północny	50	28	17	5	66
Zachodni	40	23	35	2	73
Środkowo-zachodni	41	24	33	2	81
Środkowy	36	29	33	2	116
Wschodni	39	21	37	3	74
Południowo-wschodni	34	29	37	0	92
Południowo-zachodni	27	40	33	1	111
Wykształcenie					
Podstawowe	27	28	41	4	96
Zasadnicze zawodowe	26	35	37	1	216
Średnie	48	23	27	2	228
Wyższe	51	24	25	0	74
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	53	22	23	1	77
Prac. umysł. niż. szczebla	43	24	32	1	131
Pracownicy fiz.- umysł.	39	26	34	1	78
Robotnicy wykwalifikowani	33	30	36	1	115
Robotnicy niewykwalifik.	36	37	28	0	56
Rolnicy	6	31	62	1	69
Prywatni przedsiębiorcy	48	31	21	0	49
Bierni zawodowo					
Renciści	36	23	22	20	14
Emeryci	40	48	0	12	11
Uczniowie i studenci	69	0	0	31	5
Bezrobotni	0	67	0	33	3
Gospodynie domowe i inni	21	60	0	19	4
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	41	26	32	1	124
Sektor państwowy	35	26	39	0	150
Sektor prywatny	47	30	23	1	240
Spółdzielczość	25	32	37	6	22
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	23	29	46	3	137
201 - 325	30	30	37	3	117
326 - 449	40	29	29	1	98
450 - 599	44	31	23	2	88
Powyżej 599 zł	56	24	20	0	100
Ocena własnych war. mater.					
Złe	21	25	50	4	141
Średnie	36	31	32	1	301
Dobre	53	28	19	1	171
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	36	23	33	7	30
Raz w tygodniu	33	30	34	2	307
Kilka razy w miesiącu	45	27	26	2	79
Kilka razy w roku	41	26	33	1	148
W ogóle nie uczestniczy	38	29	31	2	46
Poglądy polityczne					
Lewica	45	23	30	2	121
Centrum	35	35	28	2	199
Prawica	38	27	34	1	203
Trudno powiedzieć	31	25	43	1	90

Tabela 5. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?

(%)

	Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	19	50	21	10	1185
Płeć					
Mężczyźni	21	48	22	9	561
Kobiety	16	52	20	12	624
Wiek					
do 24 lat	20	66	7	8	164
25-34	20	57	18	5	209
35-44	14	51	27	8	253
45-54	16	50	22	12	223
55-64	26	40	25	8	142
65 lat i więcej	18	36	24	21	194
Miejsce zamieszkania					
Wieś	17	49	19	15	442
Miasto do 20 tys.	15	55	24	6	143
od 21 do 100 tys.	18	54	19	9	230
101-500 tys.	23	49	22	6	239
501 tys. i więcej mieszk.	20	44	27	10	131
Region					
Północny	19	54	21	5	119
Zachodni	20	54	21	6	150
Środkowo-zachodni	19	47	22	12	179
Środkowy	20	48	25	7	210
Wschodni	17	48	17	18	147
Południowo-wschodni	18	51	19	11	185
Południowo-zachodni	17	51	20	12	196
Wykształcenie					
Podstawowe	16	42	21	21	366
Zasadnicze zawodowe	17	58	20	5	359
Średnie	21	52	21	6	367
Wyższe	25	46	23	5	92
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	23	50	19	7	77
Prac. umysł. niż. szczebla	19	50	22	9	131
Pracownicy fiz.- umysł.	21	58	18	3	78
Robotnicy wykwalifikowani	18	53	22	8	116
Robotnicy niewykwalifik.	27	49	13	11	56
Rolnicy	17	45	21	18	72
Prywatni przedsiębiorcy	22	43	27	8	50
Bierni zawodowo					
Renciści	19	41	29	11	146
Emeryci	19	38	25	18	207
Uczniowie i studenci	21	68	7	4	71
Bezrobotni	11	68	12	9	109
Gospodynie domowe i inni	13	61	21	5	72
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	21	56	21	2	124
Sektor państwowy	19	48	24	10	151
Sektor prywatny	21	50	22	7	253
Spółdzielczość	17	47	21	15	23
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	15	52	20	13	283
201 - 325	18	50	22	9	240
326 - 449	16	50	25	8	195
450 - 599	22	53	17	8	158
Powyżej 599 zł	33	42	20	5	150
Ocena własnych war. mater.					
Złe	15	44	30	11	319
Średnie	16	55	19	10	581
Dobre	28	48	15	10	283
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	16	39	31	14	83
Raz w tygodniu	18	52	20	11	600
Kilka razy w miesiącu	17	53	15	15	149
Kilka razy w roku	23	50	22	5	267
W ogóle nie uczestniczy	18	43	26	12	83
Poglądy polityczne					
Lewica	25	46	21	8	231
Centrum	16	58	19	7	341
Prawica	21	45	26	8	359
Trudno powiedzieć	13	52	17	18	253